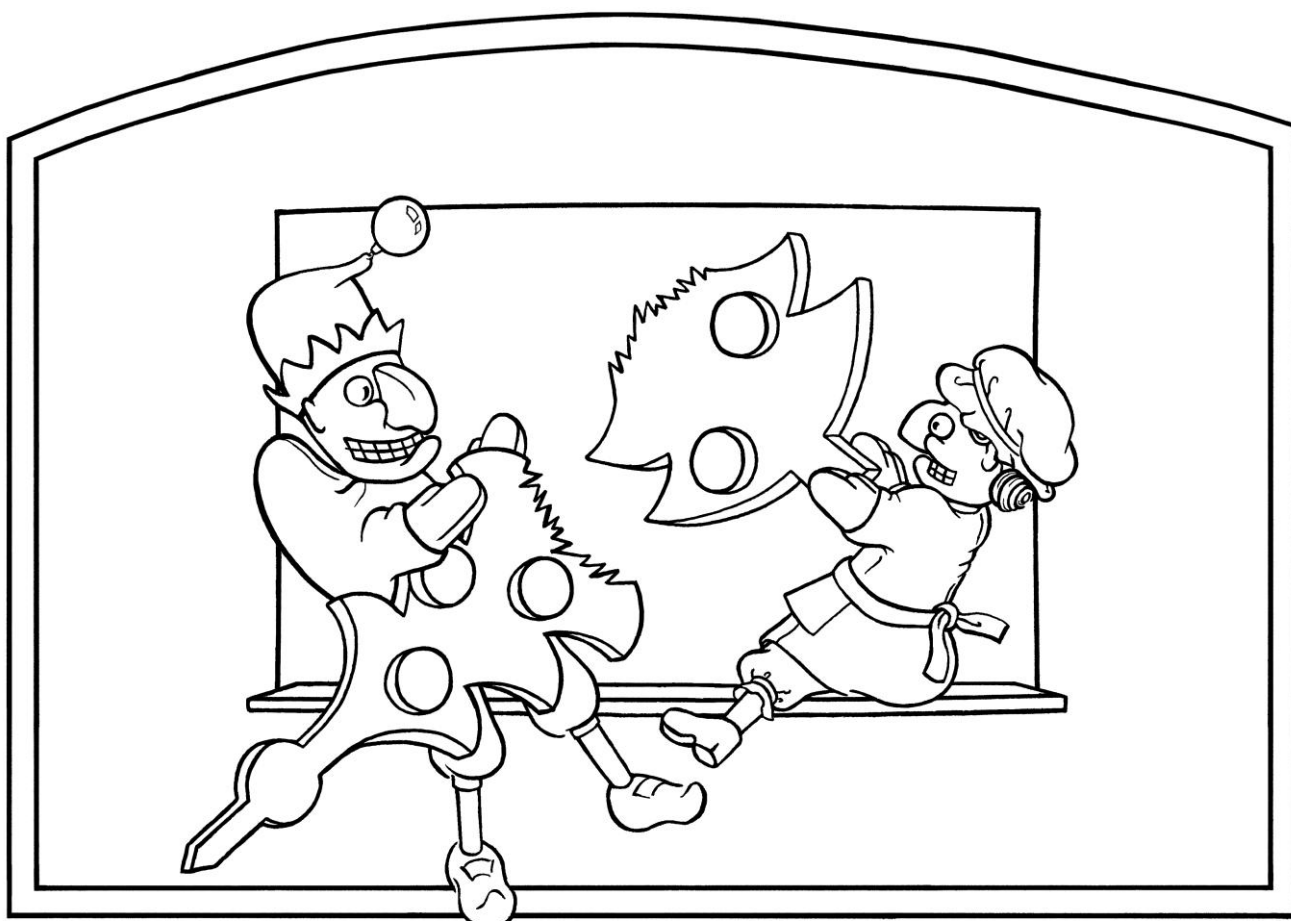

DOEPAK

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABEL Doe PAK Du PAK
Nr. 172a

Kleurplaat: de poppenkastkerstboom van Jan en Katrijn

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Geef *Jan Klaassen* en zijn vrouw *Katrijn* een vrolijk kleurtje. De muts, het jasje en de neus en kin van Jan zijn bijvoorbeeld rood. Zijn broek is meestal oranje en zijn klompen geel. Katrijn heeft een bloemetjesjurkje aan. Haar luifelmutsje is wit en ze draagt een fleurig schortje. De kerstboom is groen en heeft een gele piek. Jan Klaassen is een echte Amsterdamse volksjongen en zit vol humor.

Wie hem onrecht doet, kan rekenen op zijn spot of op een pak rammel. Hij is voor niets en niemand bang, behalve voor Katrijn. Mooi is ze niet.

'Ze heb een neus als een boegspriet en een mondje waar wel vijf mud aardappele in kenne', aldus Jan. Ze zijn altijd aan het bakkeleien, maar Katrijn is de baas. *Trijntje Peterselie* is haar koosnaampje.

Wil je nog meer te weten komen over het handpoppenspel en oud-Hollandse poppenkastfiguren? Maak dan een reis door de wonderde wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs, waarbij je ook nog eens kans maakt op een vrolijke *poppenstrip*. Op www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseum.nl vind je informatie over het museum, de *thema-exposities* en de collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over tal van poppentheatertechnieken, -attributen en -figuren. Zie ook Doepak nr. 171e *Een boom in de poppenkast: Christmas in the puppet theatre*.

Extra informatie: educatieve reeks *Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren*: een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard, het *Poppenspe(e)lkwartet* en de audiovisuele presentatie *Traditionele volkspoppentheater technieken, -figuren en -attributen* (vimeo.com/27862356 en www.youtube.com/watch?v=T3OHwWHzmZE, deel 1, deel 2, deel 3, deel 4 en deel 5). Hyperlinks: klik op de vet gezette woorden.

Scan de *QR-code* met je smartphone. Illustratie: Elsje Zwart © (2011). Tekst: Otto van der Mieden ©. Veel plezier. *Applaus!*

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbel! Een dupák (spreek uit: doepak) is een stang- en trucepop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Tervil het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.

